

NEREDE BU DENİZYILDIZI?

BİRLİKTE OKUMA REHBERİ

No: 6

KİTAP: Nerede Bu Denizyıldızı?

YAZAR: Stephane-Yves Barroux

TÜRKÇELEŞTİREN: Turgay Bayındır

YAYINEVİ: REDHOUSE Kidz

BASKI: 3 Şubat 2020

SAYFA SAYISI: 32

ISBN: 978-605-9781-27-5

Konusu:

Kocaman bir balinanın bizi karşıladığı kitapta rengarenk su altı dünyasıyla tanışıyoruz. Bu dünyadaki çeşitlilik içinde denizyıldızı, denizanası ve palyaçobalığı bize eşlik ederken, birdenbire daha önce hiç görmedikleri nesnelere karşılaşıyorlar. Bu yabancı nesnelere su altındaki canlıların yaşam alanlarını kaplamaya başlayınca bakalım neler olacak?

Kitap Hakkında:

"Nerede Bu Deniz Yıldızı?", 'sözsüz', 'sessiz' de denen, bizim bir dönem karikatürlerin altında yazıldığı gibi "yazısız" dediğimiz çevreci bir kitap. Bizi deniz altı dünyasına götürüyor. 'Deniz altında neler, kimler var, nasıl yaşıyor, birbirleriyle ilişkileri neler, birinin varlığı diğerini nasıl etkiliyor?' gibi soruların yanıtını ararken kitaba/denize dalıyorsunuz. Deniz altını tanıyıp anlamaya başladığımız sırada, oraya ait olmadığı hemen anlaşılacak yabancı cisimlerle karşılaşıyoruz. Miktarı ve çeşidi giderek artan atıklarla, su altındaki doğal yaşam alanları azalıyor kirlenmeye başlayınca, biz de tüketim, atık, geri dönüşüm... gibi kavramlarla düşünmeye başlıyoruz. Deniz altı zenginliğinin yanı sıra, kendimizden yola çıkarak acaba yaşamımızda neler yaparsak veya neler yapmazsak çevre kirliliği

oluşturmayız konularını da konuşabileceğimiz kitap, bir sürpriz ile bitiyor.

Kuşkusuz yazısız kitapları okurken; hayal edebileceğimiz, düşünebileceğimiz, konuşabileceğimiz ve kurgulayabileceğimiz sınırsız...

“Nerede Bu Denizyıldızı?” Yazısız Bir Kitap:

Yazısız kitaplar, resimleriyle konu aldığı dünyada bizi bir geziye çıkarır. Görsellerdeki ayrıntılardan yola çıkarak tahmin ve çıkarımlarda bulunuruz. Hayal gücümüz hep işin içindeyken, hareket ses, mimik ve duygu okumaları yaparak, görsel hikayeyi sözlü hikayeye dönüştürürüz. Yazısız bir kitabı defalarca farklı temalar ve farklı kahramanlar açısından okuyabilir, yepyeni hikayeler ve hikaye içinde hikayeler yaratabiliriz. Okuyucunun dümene geçerek hayaller kurabildiği, yeni kurgular oluşturabildiği yazısız kitapların yaş ve dil sınırı yoktur. Merak etmeye, araştırmaya, hayal etmeye ve kurgular oluşturmaya fırsat veren yazısız kitaplar her defasında bizi ayrı bir maceraya sürükleyebilir. Yazısız kitapları birlikte okuma ile ilgili daha fazla bilgi için [tıklayın](#).

“Nerede Bu Denizyıldızı?” adlı yazısız kitabı okurken; su altındaki renkli yaşamı tanımayı ve atıkların oradaki yaşamı nasıl etkilediğini anlamayı hedefledik. Kitap bittikten sonra yaptığımız etkinliklerle günlük yaşantımızda oluşturduğumuz atıkları fark etme, onları oluşturmama, azaltma ve dönüştürmenin yollarını eğlenerek bulmaya odaklandık. Bol sohbetli, keyifli okumalar diliyoruz.

YAZAN VE RESİMLEYEN

Stephane-Yves Barroux

Büyükler ve çocuklar için çizim yapan ve kitap yazan Barroux, kendisini renklerin ve hayal gücünün yönlendirdiği bir illüstratör olarak tanımlıyor. Kitaplardaki dünyanın, uçan köpeklerin ve mavi ağaçların olduğu bir dünyadan da daha sıra dışı olduğuna inanan sanatçı 1965 yılında Paris'te doğdu. Çocukluğunun büyük kısmını Fas'ta

geçirdi. Paris'te grafik tasarımı, mimarlık ve grafik sanatlar eğitimi aldı. Gezmeyi ve keşfetmeyi çok seven sanatçı Kanada ve Amerika'da da yaşadı.

Barroux'nun geleneksel çizgileri, güçlü renklerle karıştırdığı linogravür baskı ve akrilik boya karışımı, ayırt edici bir tekniğe sahip.

Barroux Forbes Dergisi, New York Times ve Washington Post için illüstratör olarak çalıştı. Bir çok kitabın illüstrasyonunu yapan sanatçının kendi yazdığı kitapları da var.

Ülkemizde yayınlanan kitapları; "Ateş Hattı! Meçhul Bir Askerin Günlüğü", "Kurdun Ağzında", "Hoş Geldiniz", "Nerede Bu Fil?" ve "Nerede Bu Deniz Yıldızı?"

TÜRKÇELEŞTİREN

Turgay Bayındır

Boğaziçi Üniversitesi, Batı Dilleri ve Edebiyatı Bölümünde lisans eğitimi alan Turgay Bayındır yine aynı üniversitenin İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümünden yüksek lisans derecesi aldı. Şu anda özel bir üniversitede öğretim görevlisi olarak çalışmakta.

SÖZCÜKLER / KAVRAMLAR

Deniz, su altı, yaşam alanı, çeşitlilik, kum, mercan, yosun, sürü, balina, denizyıldızı, deniz anası, eko sistem, tüketim, atık, hurda, ikinci el, takas, çevre kirliliği, çevre dostu, geri dönüşüm, dayanışma... Siz de listeye, ilgili olacağını düşündüğünüz, sohbetinizin size hatırlattığı sözcükleri ekleyebilirsiniz.

SOHBET SORULARI

Okumaya başlamadan (ısınma):

Kitabı incelemeye başlamadan önce "Denizin içinde neler var?" diyerek aklınıza gelenleri karşılıklı olarak hızlıca sayabilirsiniz (balık, kaya, kum, plankton, midye, yengeç, dalgıç, inci, mercan, denizaltı, ot, balina, denizanası, denizyıldızı, ahtapot, oksijen...). Kitabın kapağındaki görsele bakarak saydıklarınızdan hangilerinin olduğunu birlikte arayabilirsiniz.

Hoşunuza gittiyse, kitabı okurken bir yandan da istediğiniz sayfalarda 'hızlı sayma' oyununu sürdürebilirsiniz .

Seçtiğiniz deniz canlılarının hareketlerini canlandırabilir (denizanası, balık, midye, mercan gibi), nerede uyuyor ve saklanıyor olabilecekleri üzerine sohbet edebilirsiniz.

Kitabın kapağına bakarak kitabın adını tahmin etmeye çalışabilirsiniz ...

Okurken;

Birlikte çeşitli sorular sorarak kitapta gördüklerinizi sesle ifade edebilirsiniz. Önceki ve sonraki sayfalarla bağlantılı sorularla hikayeyi yapılandırabilirsiniz. Canlandırma, diyalog kurma, ses verme , hareketini yapma gibi oyunlarla birlikte, keyifli bir okuma yapabilirsiniz.

Nerede Bu Deniz Yıldızı? kitabını sayfa sayfa okurken aşağıdaki sorulardan yararlanabilir, çocuğunuzun ilgilerine göre soruları çeşitlendirebilirsiniz;

Birinci Yaprak

Görsel okuma (balina suyun üzerinde)

Burada neler görüyoruz, anlatabilir misin? Bu ne? Nerede? Ne yapıyor? Nasıl bakıyor?

İkinci Yaprak

Görsel okuma (balina suyun altında)

Bu sayfada neler görüyoruz? Balina nereye geldi?, Oraya geldiğini nereden anladın? Sence denizaltında hangi canlı nerede uyuyor olabilir? Balıyla balıkların bir ilişkisi var mı? Sence nasıl bir ilişki? neden öyle düşündün?

Hareket: Bu balıklarla birlikte yaşıyor olsaydın ne olmak isterdin? Olmayı seçtiği şeyin, hareketlerini taklit etmesi istenebilir. Aynı şekilde siz de kendi olmak istediğiniz canlıyı paylaşıp taklit edebilirsiniz.

Üçüncü yaprak

Görsel okuma (denizyıldızı, palyaçobalığı, denizanası)

Hangi canlıları görüyoruz? Neden bu canlılar ayrıca çizilmiş? Özellikleri ne?

Bu balıkların kitaptaki ana karakterler olduğu söyleyerek, isterseniz sonraki sayfalarda bu canlıları bulma oyunu oynayabilirsiniz.

Dördüncü yaprak

Görsel okuma (suyun altında bir şişe ve teneke kutu)

Denizyıldızı nerede?, Palyaço balığı nerede?, Denizanası nerede?, Bir önceki sayfadan farklı ne var?, Balıklar ne yapıyor, neden? Bu şişe ve kutu nereden gelmiş olabilir?

Ses: Şişe suya düşerken nasıl bir ses çıkarmış olabilir?

Beşinci yaprak

Görsel okuma (suyun altındaki yabancı nesnelere tekerlek, boru vb. eklenmiş)

Denizyıldızı nerede?, Palyaçobalığı nerede?, Denizanası nerede?, Bir önceki sayfadan farklı neler var? Bu yeni nesnelere ne? Bu kutular, borular neden burada? Bunlar su altındaki doğal yaşamın bir parçası mı? Değilse denizaltına nasıl gelmiş olabilirler? Bir sonraki sayfada neler değişecek?

Altıncı yaprak

Görsel okuma (suyun altındaki yabancı nesnelere artmış balıklar bir tarafa çekilmiş)

Bir önceki sayfaya göre neler değişti? Neler arttı? Neler azaldı? Bu artan nesnelere ne ad verebiliriz?

Sohbet : Çöp, hurda, atık kavramları üzerine sohbet edebilirsiniz.

Yedi, sekiz, dokuz ve onuncu sayfalar

Görsel okuma (giderek artan atıklar)

Bu sayfada da denizyıldızını, palyaçobalığını, denizanasını arayıp nerede olduklarını bulabilirsiniz. Neden onları daha rahat bulabildiğinizi konuşabilirsiniz.

Balık buzdolabını kullansa ne için kullanırdı? Denizyıldızı yayı kullanarak neler yapabilir? Deniz canlıları tüm bu malzemeleri kullanarak bir makine/ robot yaparsa nasıl bir robot yaparlardı, ne için kullanırlardı?... sorularıyla sohbeti sürdürebilirsiniz.

Diyalog: Denizyıldızı ile su borusu konuşuyorlar; sence birbirlerine neler söylüyorlar? Biriniz denizyıldızı, diğeri su borusu olup sohbet edebilirsiniz.

On birinci yaprak

Görsel okuma (atıklar ve balina burun buruna)

Bu sayfada neler var? Balina niye geri geldi? Gördükleri karşısında ne düşünüyor olabilir? Balinanın geri geldiğini gören kahramanlarımız balinaya ne demiş olabilir?

Diyalog : Atıklar balınayı görünce kendi aralarında ne konuşmuş olabilirler? Canlandırabilirsiniz.

On ikinci yaprak

Görsel okuma (balina atıkları itiyor)

Balina ve kahramanlarımız bu sayfada ne yapıyorlar? Nasıl hissediyorlar, nereden anlaşılıyor? Sence bir sonraki sayfada neler olacak, neden? Bu durumu deniz altındaki bitkiler nasıl izliyor? Ne düşünüyor? Ne hissediyorlar?

Diyalog: Denizanası, palyaçobalığı ve denizyıldızı aralarında konuşuyorlar birbirlerine neler söylüyorlar?

On üçüncü yaprak

Görsel okuma (balina atıkları karaya sürüklemiş)

Neler oldu? Neredeler? Bu sayfada daha önce hiç görmediğimiz neler var? Bir sonraki sayfada neler olacak?

Ses: Karaya çıkan atıklar bağırsalar nasıl bağırlar? Ne derler? Seslerini kimler duyar? Yardım alabilirler mi?

On dördüncü yaprak

Görsel okuma (atıklar karada)

Bu sayfada neler görüyorsun? Palyaçobalığı, denizyıldızı, denizanası ve balina bundan sonra ne yapacaklar? Sence bu atıklara neler olacak?

On beşinci yaprak

Görsel okuma (su altındaki canlı yaşam geri gelmiş)

Bu sayfa daha önce okuduğumuz sayfalardan en çok hangisine benziyor? Bu hikayeyi yeniden yaratsan balina yerine sen bir karakter ekleydin neyi/kimi ekledin?

Özetleme: Su altındaki canlılar, yıllar yıllar sonra torunlarına bu olayı nasıl anlattılar? Balina nasıl anlattı? Denizyıldızı nasıl anlattı? Atıklardan bazıları ve karada yaşayanlar nasıl anlatmış olabilir? Atıklar ve evler için de aynı soruyu sorabilirsiniz.

ETKİNLİKLER

1 Oyuncaklarımız Ne Kadar Çevre Dostu?

Çocuğunuzun sahip olduğu oyuncaklardan bir kısmını birlikte inceleyerek, yapıldıkları malzemeler hakkında sohbet edebilirsiniz (plastik, tahta, metal, tekstil, karton/kağıt, vb.).

Önce rastgele seçtiğiniz oyuncakları bir torbaya doldurun.

Sırayla torbadan birer oyuncak çekerek yapıldığı malzemelerin neler olduğunu bulmaya çalışın.

Dilerseniz bir sonraki turda bunu gözükapalı, dokunarak yapmaya çalışabilirsiniz.

Oyuncakları yapıldıkları malzemelere göre ayrı torbalara/kutulara birlikte istifleyebilirsiniz.

Oyuncakları ayırırken, doğal malzemeden yapılmış, doğal malzemeden yapılmamış, geri dönüşümlü malzemeden yapılmış diye sınıflandırabilirsiniz. Konu çocuğunuzun ilgisini çektiyse, bu malzemelerin doğada ne kadar sürede yok olduğuna ilişkin araştırma yapıp sohbet edebilirsiniz.

2 Doğal Malzemelerden Kendi Oyuncağını Yapabilirsin!

Yıkabilir ve doğal malzemeler kullanarak kitaptaki deniz canlılarının oyuncaklarını dikişebilirsiniz.

Gerekli Malzemeler :

- Pamuklu düz ve açık renk kumaş (Poplin, patiska, penye vb. Eskimiş bir gömlek bunun için biçilmiş kaftan olabilir.)
- Kumaş kalemleri
- Pamuk
- Dikiş ipliği
- Dikiş İğnesi
- Kumaş makası
- Kurşun kalem

Yapılışı :

Kitabın üçüncü sayfasındaki deniz canlılarının bulunduğu çizimin üzerine kumaşınızı koyarak kopyalarını/patronunu çıkarın. Bu aşamada kumaşınızı sayfa boyutunda kesmeden kullanın.

Desen üstte kalacak şekilde kumaşı ikiye katlayın. Kenarlarından ortalama iki santim boşluk bırakarak canlıları teker, teker kesin. Her iki yüzünde de desen olmasını istiyorsanız ikinci parçaya da aynı deseni çizin.

Bu aşamada çocuğunuzla birlikte kumaş kalemleriyle deniz canlılarını istediğiniz gibi boyayın. Ne de olsa masallarda her şey mümkün.

Kumaşın boyalı yüzleri içe gelecek şekilde, oyuncuğa ait kumaş parçalarını üst üste koyun. Çevresini siz diki. Dikerken yüzünü çevirmek ve içini doldurmak için dikişsiz bir bölüm bırakın.

Sağlam bir şekilde diktiğinizden emin olduktan sonra düzünü çevirin.

İçini pamukla doldurmayı çocuğunuz yapabilir. Açık bıraktığınız yeri siz diki. Oyuncuğunuz hazır! Kitabı yeniden canlandırabilirsiniz.

Aynı yöntemi kullanarak canlı ve cansız tüm varlıkları çizerek oyuncaklar yapabilirsiniz.

Yaptığınız bu oyuncakla çevreye nasıl bir katkı sağladığınızı konuşmayı unutmayın!

3 Atık Kutusu Yapımı ve “Haftanın Atığı” Oyunu

Atık Kutusu Yapımı: Evde oluşan atıkların neler olabileceği üzerine sohbet edin (organik, cam, plastik, kağıt, metal). Nerede biriktiriyorsunuz? Daha sonra ne oluyor? Atıkları türlerine göre ayırıyor musunuz? Ayırarak atılırsa geri dönüştürülme olasılıklarının arttığını anlatın. Evinizdeki dönüştürülmüş malzemeleri sayabilirsiniz: çöp torbaları, plastik iskemleler..

Kullanmadığınız kutu/kova/sepetleri kullanarak geri dönüşüm kapları hazırlayın. Üzerlerine kağıt, plastik ve cam resimleri çizin. Böylece atıklarınızı resimlere uygun yerlerde biriktirmeye başlayabilirsiniz.

Evinizde halihazırda ayrıştırma kutuları varsa, birlikte, çocuğunuzun kullanabileceği, boyuna uygun, kendine ait bir set yapabilirsiniz.

“Haftanın Atığı” Oyunu

Atıkları ayrıştırarak toplamaya başladıktan bir hafta sonra evde biriken atıkların neler olduğu birlikte inceleyin. Listesini çıkarabilirsiniz. Bu atıklardan hangilerini oluşturamayabildiniz? Atık oluşturmamak veya miktarını azaltmak için neler yapabileceğinizi konuşun.

İçlerinden birini o haftanın atığı seçin. Çevreyi nasıl kirlettiğini konuşun. Kirlilik oluşturmamak ve atık miktarını azaltmak için kararlar alıp uygulamaya koyabilirsiniz. Örneğin; haftanın atığı pet şişe olsun. Tüketimi azaltmak için; dışarı çıkarken yanınıza termos almak, cam şişedeki içecekleri tercih etmek vb. kararlar alıp uygulayabilirsiniz.

Bir hafta sonra; pet şişe miktarını inceleyerek azalma varsa çevreye zarar vermediğiniz, çevre dostu olduğunuz için birbirinizi kutlayabilirsiniz. Yeni bir atığı seçerek oyuna devam edebilirsiniz.

Şimdi sıra atıklardan oyuncak yapmaya geldi!

4 Atık Malzemelerden Akvaryum Yapımı

Deniz ve okyanuslardaki yaşam ilginizi çektiyse su altında bulunan canlı ve cansız varlıkların özellikleri hakkında bilgi edinerek onların bu özellikleri ile ilgili canlandırmalar yapabilir, bulmacalar uydurabilirsiniz. İsterseniz incelediğiniz varlıkları, atık malzemelerden yararlanarak yapıp kendi akvaryumunuzu oluşturabilirsiniz.

Gerekli Malzemeler :

- Ayakkabı veya başka eşyaların karton kutusu
- Karton veya kalın kağıt
- Renkli kalem veya sulu boya
- Kağıt yapıştırıcısı
- Mavi, sarı ve yeşil renk kağıt
- Varsa deniz kabukları
- Mavi iplik
- Boncuk

Kutunun tamamını mavi renkli kağıt ile kaplayabilir veya boyayabiliriz.

Kum gibi gözükmelerini kutunun iç uzun yanlarından birini sarı kağıtla kaplayarak veya sarıya boyayarak sağlayabilirsiniz. Kumlarınız farklı renkte olsun istiyorsanız ona göre kağıt ve boya seçebilirsiniz. Elinizde varsa deniz kabuklarını resimde görülen sarı alana yapıştırabilirsiniz. Deniz kabuklarını siz de çizebilirsiniz. Kumda yaşayan başka canlılar da eklemeniz mümkün.

Yeşil renk karton veya oyun hamurlarından bitkiler yapıp akvaryumun dibine yapıştırarak deniz altı yaşamını zenginleştirebilirsiniz.

Başka bir boş kutudan veya kullanılmayan atık kağıt, dergi ve gazetelerden, dilediğiniz deniz canlılarının şekillerini (yengeç, denizatı, deniz anası, balık, deniz yıldızı vb.) çizip kesebilirsiniz.

Kestiđiniz deniz canlılarını istediğiniz renklerde boyayıp gözlerini, ağızlarını, varsa yüzgeçlerini çizin.

Yengeç ve denizyıldızını akvaryumun dibine yapıştırın. Diđer hayvanları mavi ip ile akvaryumun tavanından sarkıtabilirsiniz. Böylece az da olsa dokununca hareket edebilirler.

Dilerseniz bir ipe boncuklar dizerek sarkıtıp akvaryumun içine hava kabarcıkları da yapabilirsiniz.

Kaynak: https://www.bizimgazete.bg/biz-kad%C4%B1nlar/%C3%A7ocuklar%C4%B1m%C4%B1za-kartondan-yap%C4%B1lma-akvaryum#.X_B6_tgzblU

Ayrıca akvaryumunuza ceviz kabuklarından ve şişe kapaklarından yukarıdaki gibi kaplumbağa, balık ve yengeçler de ekleyebilirsiniz.

Başka hangi atık malzemeleri kullanarak akvaryumunuza katkı sağlayabileceğinizi düşünün. Tabi ki atık malzemelerden yapabileceğiniz oyuncaklar çok çeşitli...

5 Patates Baskısı ile Pano Yapımı

Kitabımızın yazarı ve çizeri Barroux, resimlerini linogravür baskı adı verilen bir teknikle yapmış. Biz de patates baskısını kullanarak su altı canlılarından oluşan bir pano yapabiliriz.

Patates baskısı yapmak için gerekli malzemeler:

- Kağıt
- Patates
- Sulu boya
- Fırça
- Patatesi oymak için bıçak

Patates baskısının hazırlanışına ilişkin videoları internetten tarayabilirsiniz içlerinden en beğendiğinizi uygulayabilirsiniz.

“Patates baskı ile balık figürü nasıl yapılır?” sorusunu kullanmanız yeterli.

Hazırladığınız patatesler ile dilediğiniz gibi bir pano hazırlayabilirsiniz. Farklı figürlerden hazırladığınız resimlerle sergi açabilirsiniz.

Ya da birlikte yepyeni bir denizaltı öyküsü yaratabilirsiniz.

AKLINIZDA BULUNSUN

Kitabı okurken öğrendiğiniz, etkilendiğiniz, sevdiğiniz ne varsa daha sonra sohbetlerinizde hatırlayabilir, eğlenerek yaptığınız canlandırmaları, diyalogları vb. canınız istediğinde tekrar edebilirsiniz.

Çevreyi korumak için yaşamınıza kattığınız yeni davranışları arkadaşlarınızla paylaşabilir, oyuncaklarınızı, kitaplarınızı onlarla takas edebilirsiniz.

Çocuğunuzun küçülen veya başka nedenlerle kullanmadığı kıyafetlerini birlikte ayırıp nasıl değerlendirebileceğiniz üzerine sohbet ederek, birlikte kararlar alabilirsiniz (işlevini değiştirip yeniden kullanmak, ikinci el, bağış, giysi kumbarası vb.).

Aşağıdaki linkten çevreci çocuk filmlerinin tanıtım videolarını izleyerek istediklerinizi birlikte izleyebilir, üzerine konuşabilirsiniz.

<https://www.yesilist.com/cevre-bilinci-asilayan-filmler/>

Ahtapot, Denizatı, Denizanası adlı şarkıyı

<https://www.youtube.com/watch?v=MBgdq0DzYbg> linkinden dinleyebilirsiniz.

Yazısız kitaplar sizce de okuma konusunda sizi özgür bırakan, aslında çok sesli ve çok sözlü kitaplar mı?

Başka bir öykü kitabını birlikte okumak üzere...

#okumakdünyanıbüyütür